



Woman in Culture and Arts

A Criminological Analysis of the Representation of Woman Victimization in the Light of Lifestyles in Subdued (Rage Khab) Movie

Aylin Daemi¹ | Maryam Abachi² | Seyed Ali Mir Ebrahimi³

1. PhD Student of Criminal Law and Criminology, Department of Law, Lahijan Branch, Islamic Azad University, Lahijan, Iran. E-mail: aylin.daemi@yahoo.com
2. Corresponding Author, Assistant Professor, Department of Law, Bandar Anzali Branch, Islamic Azad University, Bandar Anzali, Iran. E-mail: ma.abachi@ac.ir
3. Assistant Professor, Department of Jurisprudence and Law, Lahijan Branch, Islamic Azad University, Lahijan, Iran. E-mail: mirebali@yahoo.com

Article Info	ABSTRACT
Article type: Research Article Article history: Received: 9 April 2023 Received in revised form: 13 March 2024 Accepted: 9 June 2024 Published online: 1 July 2025 Keywords: <i>Criminology, Lifestyle, Representation, Subdued (Rage Khab) Movie, Victimization of Women.</i>	Cinema, as a cultural element in society and an arena for the representation of social issues, plays a significant role in enhancing societal awareness and mitigating cognitive bias. Violence against women and the subsequent victimization of this vulnerable group are the subject of one critical cinematic representation. The criminological aspects of women's victimization as depicted in cinematic works within the context of lifestyle are the focus of this research. To achieve this, a case study of the film Subdued (Rage Khab) is conducted using content analysis. The findings indicate that the primary character, Mina, is subjected to repeated victimization as a result of her lifestyle in a traditional and ideological society, as well as the absence of social and legal protections. Mina is depicted as a victim of choice by Kamran, the male character, which renders her an appealing target within the ideal victim framework. The depiction of women's victimization in this film is indicative of societal realities. Neglecting this critical issue can result in irreparable damage to societal structure, as the actuality of women's victimization in society is frequently more severe than its cinematic portrayals. Consequently, this research underscores the importance of creating cinematic works that are free of cultural censorship in order to prevent violence against women. Thus, cinema has the potential to prevent initial victimization by increasing awareness and immunizing women against it. Furthermore, the effective reduction of women's victimization in society can be achieved by concentrating on the prevention of secondary victimization through structural changes, particularly the elimination of discrimination against women, and the provision of access to the criminal justice system for all women.
Cite this article: Daemi, A., Abachi, M., & Mirebrahimi, A. (2025). A Criminological Analysis of the Representation of woman Victimization in the Light of Lifestyles in Subdued (Rage Khab) Movie. <i>Woman in Culture and Art</i>, 17(2), 215-234. DOI: http://doi.org/10.22059/jwica.2023.356967.1903	
 © The Author(s). DOI: http://doi.org/10.22059/jwica.2023.356967.1903 Publisher: The University of Tehran Press.	



انتشارات دانشگاه تهران

زن در فرهنگ و هنر

تحلیل جرم‌شناختی از بازنمایی بزه‌دیدگی زن در پرتو سبک زندگی در فیلم سینمایی رگ خواب

آیلین دائمی^۱ | مریم عباچی^۲ | سید علی میرابراهیمی^۳۱. دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی، گروه حقوق، واحد لاهیجان، دانشگاه آزاد اسلامی، لاهیجان، ایران. رایانامه: aylin.daemi@yahoo.com۲. نویسنده مسئول، استادیار گروه حقوق، واحد بندر انزلی، دانشگاه آزاد اسلامی، بندر انزلی، ایران. رایانامه: ma.abachi@ac.ir۳. استادیار فقه و حقوق، واحد لاهیجان، دانشگاه آزاد اسلامی، لاهیجان، ایران. رایانامه: mirebali@yahoo.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	سینما به‌مثابه عنصری فرهنگی و به‌عنوان یکی از عرصه‌های بازنمایی مسائل اجتماعی، نقش مؤثری در افزایش سطح آگاهی جامعه و در پی آن کاهش سوگیری شناختی در این قلمرو دارد. یکی از این بازنمایی‌ها، خشونت علیه زنان و در پی آن بزه‌دیدگی این قشر آسیب‌پذیر است. تحقیق حاضر با هدف بررسی جرم‌شناختی بازنمایی بزه‌دیدگی زنان در آثار سینمایی، به مطالعه موردی فیلم سینمایی رگ خواب به روش تحلیل محتوایی پرداخته است. یافته‌های تحقیق بیانگر این امر است که شخصیت اصلی فیلم، مینا، به‌عنوان بزه‌دیده ایدئال ناشی از ساختارهای اجتماعی، با انتخاب سبک زندگی ریسک‌پذیر موجب شتاب‌دهندگی در بزه‌دیدگی خود شده و در یک جامعه سنتی و ایدئولوژیک و در نبود حمایت‌های اجتماعی و قانونی، بزه‌دیدگی مکرر و ثانویه او را به همراه داشته که بازنمایی گوشه‌ای از واقعیت است. همچنین واقعیت اجتماع در قلمرو بزه‌دیدگی زنان به‌مراتب جدی‌تر از بازنمایی آن در آثار سینمایی است و بی‌توجهی به این مقوله می‌تواند تأثیرات جبران‌ناپذیری بر پیکره جامعه بر جای گذارد. به‌عنوان نتیجه این تحقیق، به ضرورت ساخت آثاری سینمایی بدون سانسورهای فرهنگی برای حساس‌سازی، آگاهی‌بخشی و ایمن‌سازی افراد و در راستای اثرگذاری بر سیاست‌گذاری‌ها و قانون‌گذاری‌های هدفمند و حمایتی، به‌ویژه در زمینه رفع تبعیض علیه زنان، و دسترسی همه زنان بزه‌دیده در هر شکل و قالبی به نظام عدالت کیفری در جهت اهداف جرم‌شناسی کاربردی و برای پیشگیری از خشونت علیه زنان در جامعه تأکید شده است.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۱/۲۰	
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۱۲/۲۳	
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۳/۲۰	
تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۴/۱۰	
کلیدواژه‌ها:	
بازنمایی، بزه‌دیدگی زنان، جرم‌شناسی، سبک زندگی، فیلم رگ خواب.	

استناد: دائمی، آیلین، عباچی، مریم، و میرابراهیمی، سید علی (۱۴۰۴). تحلیل جرم‌شناختی از بازنمایی بزه‌دیدگی زن در پرتو سبک زندگی در فیلم سینمایی رگ خواب.

DOI: <http://doi.org/10.22059/jwica.2023.356967.1903>. ۲۳۴-۲۱۵، ۱۷ (۲)، زن در فرهنگ و هنر، ۲۳۴-۲۱۵.DOI: <http://doi.org/10.22059/jwica.2023.356967.1903>

© نویسندگان.

ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران.

۱. مقدمه

یکی از عناصر مهم فرهنگی که از طریق بازنمایی مسائل اجتماعی به‌طور چشمگیری نقش مؤثری در افزایش سطح آگاهی جامعه و در پی آن کاهش سوگیری شناختی در این قلمرو دارد، سینما است. خشونت علیه زنان و در پی آن بزه‌دیدگی این قشر آسیب‌پذیر، هم در جوامع سنتی و هم در جوامع مدرن، به اقتضای بسترهای فرهنگی متعلق به آن‌ها، از مهم‌ترین مسائل اجتماعی محسوب می‌شود. سبک زندگی سنتی زنان متأثر از عوامل فرهنگی و تربیتی بین‌نسلی و در پی آن تبعیض جنسیتی، ممنوعیت‌ها، مگوها و حجب و حیاها که تا سانسورهای سینمایی نیز کشیده می‌شود، همچنین نحوه زندگی مدرن و آزادانه زنان متأثر از تحولات فرهنگی و در پی آن تابوشکنی‌ها به‌ویژه در جوامعی که در آن دولت اساساً نهادی اخلاقی است و حق هیچ‌گونه مخالفتی با آن متصور نیست، از عوامل بزه‌دیدگی زنان به‌شمار می‌آیند (Delmas Marty, 2015: 264). مهم‌ترین هدف آزادی در جوامع لیبرال، ضررزدن به دیگری و جامعه است (Rayejian Asli & Harati, 2021: 223) و این امر هیچ ملازمه‌ای با انتخاب سبک زندگی که از حقوق بنیادین بشر (Katouzian, 2015: 249) و جزء حقوق طبیعی افراد است ندارد، اما باید توجه داشت که برخی از سبک‌های زندگی که پرخطر هستند، احتمال بزه‌دیدگی فرد را افزایش می‌دهند.

بدین‌سان همچنان که باید به انتخاب سبک زندگی افراد احترام گذاشت، باید به آگاهی‌بخشی درخصوص ریسک برخی از سبک‌های زندگی اقدام کرد که یکی از مؤثرترین اقدام‌ها، تولید آثار سینمایی با چنین مضامینی از جمله بزه‌دیدگی زنان در بستر سبک زندگی است.

در سینمای کثرت‌گرا با تمرکز بر بازنمایی مسائل مختلف (Mohamadi Mehr & Bicharanlou, 2013: 12) از جمله بزه‌دیدگی زنان، بهره‌گیری فیلم‌سازان اجتماعی از دانش جرم‌شناسی یک انتخاب مبتنی بر فرصت است. در این راستا، تحقیق حاضر با تأکید بر اهمیت ارتباط بین سینما و جرم‌شناسی در مهار پدیده‌های جنایی در جامعه و با رویکرد مسئله‌محور و دانش‌محور به بزه‌دیدگی زنان در ایران، به تحلیل محتوایی-جرم‌شناختی فیلم رگ خواب می‌پردازد. این فیلم روایت‌گر زندگی زنی است که انواع بزه‌دیدگی او در بستر مسائل فردی، فرهنگی، اجتماعی و ساختاری شکل می‌گیرد. پرسش‌های این تحقیق با رویکرد جرم‌شناختی عبارت‌اند از: بازنمایی بزه‌دیدگی در بستر سبک زندگی در فیلم بر کدام مؤلفه‌ها متمرکز است؟ گونه‌های بزه‌دیدگی در چه قالبی در فیلم به نمایش گذاشته شده‌اند؟ و عوامل مؤثر در بزه‌دیدگی چگونه در فیلم بازنمایی شده‌اند؟

۲. پیشینه پژوهش

پژوهش‌های متعددی با موضوع بزه‌دیدگی و خشونت علیه زنان در سینما انجام شده است. دانش‌ناری و نثاری جوان (۲۰۲۱) در مقاله «نشانه‌شناسی زنان بزه‌دیده در فیلم‌های سینمایی ایران»، به روش کیفی و با تأکید بر مدل سوسور و به صورت هدفمند، تصویر زنان بزه‌دیده را در فیلم‌های سینمایی مستانه، لاتتوری، ملی و راه‌های نرفته‌اش و مغزهای کوچک زنگ‌زده بررسی کرد و دریافت بین ضعیف یا قوی بودن زنان و شدت بزه‌دیدگی آنان، ارتباط مستقیم وجود دارد.

کریمی، قلی‌پور و هوری (۲۰۲۱) در مقاله «تصویر زن در سینما: تحلیلی بر ده فیلم دهه ۱۳۸۰ سینمای ایران» و با تکیه بر روش انتقادی و نظریه فمینیسم با رویکرد گفتمان‌کاوی به بازنمایی تصویر زنان برمبنای مدرن یا سنتی بودن آن‌ها در سینما پرداختند و اشاره کردند که تصویر زنان در سینما به سمت مدرن‌تر شدن و متمایل به ایده‌های غیرمردسالارانه سوق دارد.

کریمی فیروزجایی و جمشیدی (۲۰۱۹) در «بازنمایی گفتمان جنسیت در فیلم‌های سینمایی، مطالعه موردی فیلم سینمایی رگ خواب»، به شیوه هدفمند و به روش تحلیل گفتمان انتقادی فرکلاف و با رویکرد توصیفی-تحلیلی نشان دادند گفتمان جنسیتی، بازنمایی ایدئولوژی و قدرت با روابطی دوسویه به واسطه نمودهای زبانی خاص و هدفمند در متن ظاهر می‌شوند.

شاهرودی (۲۰۱۹) در مقاله «نقد روان‌شناختی شخصیت اصلی زن فیلم رگ خواب از دیدگاه طرحواره جفری یانگ»، به روش کتابخانه‌ای و مشاهده مستقیم و به صورت توصیفی و تحلیلی، با اشاره به تأثیر دوره کودکی بر زندگی انسان، وجود طرحواره وابستگی و ره‌اشدگی در شخصیت زن فیلم را از جمله عوامل مؤثر در وقوع حوادث تلخ زندگی او برشمرد.

محمدی و بی‌بک‌آبادی (۲۰۱۰) در «بررسی مؤلفه‌های سبک زندگی و الگوی رفتار در فیلم‌های سینمایی پرفروش»، به روش تحلیل محتوا، به بررسی سبک زندگی سنتی و مدرن سینما پرداختند. مطابق یافته‌ها، سینما به عنوان سندی معتبر از نوع نگرش‌ها و ارزش‌های موجود در جامعه و با بازنمایی سبک زندگی سنتی و الگوی رفتاری فرهنگی، براساس تغییرات عمده سیاسی، اجتماعی و اقتصادی در ایران در سبک زندگی تأثیرگذار بوده است.

بررسی پیشینه تحقیق نشان می‌دهد بزه‌دیدگی زنان در بستر سبک زندگی در آثار سینمایی و براساس مطالعات جرم‌شناختی با رویکرد گونه‌شناسی و علت‌شناسی، سابقه‌ای ندارد و از این‌رو پژوهش حاضر رویکردی نو به این مسئله است.

۳. چارچوب نظری

۳-۱. بزه‌دیدگی زنان

بزه‌دیدگی زنان^۱ به‌طور کلی در جرم‌شناسی^۲ و به‌طور خاص در بزه‌دیده‌شناسی^۳ مطالعه می‌شود. جرم‌شناسی که به بررسی علمی پدیده جنایی^۴ شامل جرم^۵ و انحراف^۶ با دو هدف علت‌شناسی و پیشگیری (Najafi Abrandabadi, 2012: 1072; Abaachi, 2008: 38)، از باب کنشگران پدیده جنایی ابتدا مطالعاتش را روی مجرم یا بزهکار^۷ متمرکز کرد. سپس فون‌هنتیک^۸ و مندلسون^۹ با گسترش مفهوم جرم‌شناختی بزهکار و بزه به مفهومی پرداختند که بزه‌دیده را در پدیده جنایی، براساس کنش متقابل او با بزهکار مورد توجه قرار می‌دهد (Najafi Abrandabadi, 2012: 291). براین‌اساس، بزه‌دیده که در پی رخ دادن یک بزه، آسیبی بر او متحمل می‌شود (Rayejian Asli, 2005: 204)، شخصی است که نوع رابطه‌اش با بزهکار و شخصیت او در تکوین عمل مجرمانه مؤثر است (Shahideh & Javan Jafari, 2014: 128).

براساس یافته‌های جرم‌شناختی، نرخ بزه‌دیدگی زنان به‌دلیل آسیب‌پذیری ناشی از جنسیت یا ماهیت خاص جرائم یا به سبب تلفیقی از این مؤلفه‌ها بالا است. همچنین در برخی از جرائم مانند جرائم جنسی، چنانچه مرد با زن بزه‌دیده غریبه نباشد (Rayejian asli, 2006: 120) یا در خشونت‌های خانگی، استعداد یا بالقوگی^{۱۰} در بزه‌دیدگی یا حفظ آبرو و حیثیت موجب گزارش‌نشدن چنین جرم‌هایی علیه زنان یا افزایش رقم سیاه جرم می‌شود. همچنین واهمه از نوع برخورد نظام عدالت کیفری نسبت به رویداد جنایی رخ داده و نیز نگاه جامعه به آن یا حتی بزهکارانگاشتن بزه‌دیده مانع گزارش‌شدن جرم می‌شود. این امر تبیین‌کننده فاصله بین بزهکاری و بزه‌دیدگی واقعی در جامعه به نسبت رقم ظاهری آن است (Rayejian Asli, 2006: 121; Nourpor, & Seyedzadeh, 2020: 332).

1. Women's victimization
2. Criminology
3. Victimology
4. Criminal phenomena
5. Crime/offence
6. Deviance
7. Criminal or offender
8. Von Hantig
9. Mendelson
10. Potential

در بزه‌دیده‌شناسی و از منظر گونه‌شناسی^۱، انواع بزه‌دیدگی زنان از باب ماهیت شامل بزه‌دیدگی جسمی^۲، روانی و عاطفی^۳، جنسی^۴ و مالی^۵ می‌شوند. از نظر سطح، اگر بزه‌دیدگی برای اولین بار تجربه شود، در قالب بزه‌دیدگی اولیه^۶ و در صورت تکرار در قالب بزه‌دیدگی مکرر^۷ جای می‌گیرد. اگر به دلیل عدم حمایت قانونی یا برخورد نامناسب نظام قضایی، به بزه‌دیده از این جهت آسیب دوباره برسد، بزه‌دیدگی ثانویه یا مضاعف^۸ جلوه‌گر خواهد شد (Rayejian Asli, 2005: 97). درخصوص گونه‌شناسی بزه‌دیدگی براساس سلسله‌مراتب می‌توان گفت زنان متأثر از جذابیت برگرفته از جنس و به سبب موقعیت‌های آسیب‌پذیری به‌ویژه براساس ساختارها می‌توانند نمونه بارزی از مصادیق بزه‌دیدگان ایدئال^۹ باشند که بزه‌دیدگی را به‌سادگی می‌پذیرند. این بزه‌دیدگان در نقطه مقابل افرادی قرار می‌گیرند که به سبب سهل‌انگاری، غفلت یا رفتار پرخطر بزه‌دیدگان غیرایدئال، مقصر یا سرزنش‌پذیر^{۱۰} نامیده می‌شوند یا با نقش مؤثر خود در جرم، بزه‌دیده «شتاب‌دهنده»^{۱۱} محسوب می‌شوند (Rayejian Asli, 2005: 87; Zeinali, 2004: 203-210). بزه‌دیدگان ایدئال که براساس نظریه انتخاب عقلانی، فرصت و انگیزه، برای بزه‌کاران جاذبه دارند، گاهی با انتخاب سبک زندگی پرخطر، احتمال بزه‌دیدگی خود را افزایش می‌دهند. از نظر علت‌شناسی^{۱۲}، بزه‌دیده‌شناسی از طبقه‌بندی موجود در جرم‌شناسی تبعیت می‌کند که ناظر است بر بررسی عوامل فردی^{۱۳}، اجتماعی^{۱۴}، محیطی^{۱۵} و ساختاری^{۱۶}. اگرچه بر همین مبنا و با رویکرد تلفیقی، عوامل مرتبط با بزه‌دیدگی براساس سلسله‌مراتب بزه‌دیدگان شامل بزه‌دیدگان سرزنش‌پذیر و بزه‌دیدگان ایدئال، به‌ترتیب در «بزه‌دیده‌شناسی اثباتی»^{۱۷} و «بزه‌دیده‌شناسی انتقادی»^{۱۸} مورد مطالعه قرار می‌گیرند.

1. Typiology
2. Physical
3. Mental and emotional
4. Sexual
5. Economic
6. Primary
7. Repeated
8. Secondary or double
9. Ideal
10. Non-Ideal or blameworthy
11. Precipitation
12. Etiology
13. Personal
14. Social
15. Environmental
16. Structural
17. Positivist victimology
18. Critical victimology

۳-۲. سبک زندگی

سبک زندگی^۱ ابتدا به عنوان شاخصی برای ثروت، و سنجش طبقه اجتماعی مطرح شد و در مطالعات بعدی به‌ویژه براساس نظریات گیدنز^۲ و بوردیو^۳، به‌مثابه شکل اجتماعی نوینی در متن دگرگونی‌های فرهنگی مدرنیته و رشد فرهنگ مصرف‌گرایی متجلی شد (Abazari & Chavoshian, 2002: 6). وضعیت عینی زندگی و همچنین شرایط و موقعیت فرد در ساختار اجتماعی موجب پدیدارشدن منشی ویژه در قالب دو نظام برای طبقه‌بندی اعمال و رفتارها (عینی) و نظامی برای ادراک‌ها و شناخت‌ها (ذهنی) می‌شود که نتیجه میان‌کنش این دو نظام، همان سبک زندگی است که شامل رفتارهای طبقه‌بندی‌شده و قابل مشاهده ناشی از ادراک‌های خاص یا ترجیحات افراد است (Ayoubi, 2020: 81-83). گیدنز معتقد است سبک زندگی بازتاب‌دهنده هویت‌های فردی، گروهی و اجتماعی است و برای رفع نیازهای موجود توسط افراد انتخاب می‌شود و پیوند عمیقی با دگرگونی ساختار مدرنیته دارد (Hasani, 2017: 35; Lackey, 1992: 181-183). گیدنز در میان تغییراتی که در جریان است، اهمیت هیچ‌کدام را به اندازه دگرگونی در زندگی شخصی درخصوص روابط جنسی، زندگی عاطفی، ازدواج و خانواده ارزیابی نمی‌کند (Zahedani, 2018: 171) که از جمله آن می‌توان به روابط خارج از ازدواج یا «هم‌باشی»^۴ اشاره کرد.

نظریه سبک زندگی در جرم‌شناسی، ابتدا در قالب تبیین بزه‌دیدگی به‌کار گرفته شد (Meier & Trance, 1993: 459). مطابق این نظریه، سبک زندگی برخی از افراد به‌گونه‌ای است که آنان را در معرض بزه‌دیدگی قرار می‌دهد و سبب می‌شود بزهکار، قربانی خود را براساس رفتار و ویژگی‌هایی که در بزه‌دیده وجود دارد، برگزیند (Ardebili, 2018: 44; Schreck et al., 2006: 320). نظریه سبک زندگی که در مطالعات جرم‌شناختی با عنوان نظریه سبک زندگی در معرض^۵، و توسط هیندلانگ^۶ و گاتفردسون^۷ ارائه شد، بزه‌دیدگی را از دریچه همگرایی بزهکار با انگیزه، آماج یا بزه‌دیده جاذبه‌دار بررسی می‌کند و نبود مانع و حفاظت در زمان و مکان خاص را که در نظریه فعالیت‌های روزانه^۸ نیز مطرح است، از شاخصه‌های آن می‌داند؛ با این تفاوت که خطر بزه‌دیدگی را بر

1. Lifestyle
2. Baudrillard
3. Giddens
4. Cohabitation
5. Routine activity theory
6. Hindelang
7. Gottfredson
8. Lifestyle-exposure theory

این اساس که رفتارهای خاص، احتمال بزه‌دیدگی فرد را افزایش می‌دهند، مورد توجه قرار می‌دهد (Pratt & Turanovic, 2016: 335). این نظریه که در چارچوب بزه‌دیده‌شناسی اثباتی و برای پیشگیری وضعی از برخی از جرائم مطرح شده، از این جهت که عوامل ساختاری بزه‌دیدگی را نادیده می‌گیرد، از باب حقوق بشر مورد نقد بزه‌دیده‌شناسی انتقادی قرار گرفته است (Miers, 1989: 3).

۳-۳. بازنمایی سینمایی

سینما با بهره‌مندی از مجموعه‌ای از هنرها و کارکردهای متنوع خود بستری مناسب برای تحولات خرد و کلان در جامعه به‌شمار می‌آید (Nafissi, 2010: 443). مهم‌ترین کارکردهای سینما عبارت‌اند از: «جامعه‌پذیری»^۱ با به‌تصویر کشیدن نحوه شکل‌گیری تجارب افراد و گروه‌ها در جامعه و درک صحیح آن‌ها توسط مخاطبان (Milner & Bravit, 2021: 333)، «تبلیغ و اقناع»^۲ با گفتن مگوها و شناساندن فضای فکری جامعه (Doming, 2004: 133; Vindal et al., 2018: 35)، «همذات‌پنداری»^۳، با قراردادن مخاطب به‌جای شخصیت‌های فیلم و همدلی با آنان (Dinparast & Shahba, 2014: 50) و «گریزخواهی»^۴ برای دوری‌جستن از مشکلات جامعه و تخلیه هیجانات (Rahmni, 2016: 29). براین اساس، سینما با ترکیبی از عناصر و عوامل متعدد و بر مبنای نگرش‌ها و اهداف سینماگران باید همگام با نیازها و مسائل ریشه‌ای جامعه که کنش جمعی برای رفع آن‌ها ضروری است، حرکت کند (Rwomire, 2001: 25; Arabzadeh Yekta, 1990: 46) و با به‌نمایش گذاشتن مسائل و آسیب‌های اجتماعی که با ارائه ایده فیلم‌سازان همراه است و با هدف اثرگذاری بر مخاطب، به حل معضلات اجتماعی کمک کند (Yousefi & Akbari, 2011: 197; Farajiha, 2013: 6).

بازنمایی^۵ اصطلاحی جانشین اصطلاح تقلید در آثار واقع‌گرایان اولیه سینما است. براین اساس آنچه فیلم‌ساز از محیط عینی با بهره‌گیری از دوربین سینما به بیننده ارائه می‌کند، نه تقلید و ضبط واقعیت عینی، بلکه بازنمایی آن است. بازنمایی سینمایی از طریق تصویرپردازی، شخصیت‌پردازی و نمادپردازی موجب دریافت‌ها و تجربه‌هایی در مخاطبان می‌شود (Tabatabayi, 2002: 58-61). هال^۶ معتقد است بازنمایی، زبان را به معنا پیوند می‌دهد و از این منظر زبان، به زبان بدن، گفتار،

1. Socialization
2. Persuasion
3. Identification
4. Escapism
5. Representation
6. Hall

نوشتار، موسیقی و اعداد تعمیم می‌یابد (Hall, 2003: 15 quoted by Mohamadpour & Taghiabadi, 2022) و براساس رهیافت «بازتابی»^۱ معنا در جهان وجود دارد و زبان آن را مانند آینه بازتاب می‌دهد. در رهیافت «تعمدی»^۲، زبان چیزی را که مؤلف قصد آن را دارد تحمیل می‌کند و در رهیافت «ساخت‌گرا»^۳ نیز معنا با تمرکز بر ماهیت عمومی و اجتماعی برساخته می‌شود (Ravadrad, 2021: 18). هال معتقد است رسانه با تولید خوانشی مرجح از رویدادها و پدیده‌های مختلف و متنوع، موجب برساخت اجتماعی واقعیت می‌شود و استفاده از ابزار ایدئولوژیک در این خصوص را که بیشتر در قبال محرومان و آسیب‌دیدگان اجتماعی از جمله زنان به کار گرفته می‌شود، به نفع صاحبان قدرت تعبیر می‌کند (Soltani Gordfaramarzi et al., 2017: 167).

۴. روش پژوهش

روش پژوهش در این مطالعه، تحلیل محتوای کیفی است که یکی از شیوه‌های تحلیل اطلاعات به‌شمار می‌رود. امروزه روش تحلیل محتوا یکی از بهترین شیوه‌ها برای مطالعه کمی و کیفی برای بیان تحلیل‌های متنی، شامل مقایسه و طبقه‌بندی توده‌ای از اطلاعات است که از مجموعه‌ای از رویه‌ها بهره می‌گیرد؛ همچنین به‌منظور ساختن نتایجی از متن برای دوباره‌سازی و دستیابی به نتایج معتبر، از داده‌های زمینه استفاده می‌کند و تحلیل محتوای کیفی، از تفسیر ذهنی محتوای داده‌های متنی بهره می‌گیرد که در فرایندی طبقه‌بندی، کدبندی و مضمون‌سازی یا الگوهای شناخته‌شده آن طراحی می‌شود (Iman & Nowshadi, 2011: 21). در این پژوهش، فیلم سینمایی رگ خواب، ساخته حمید نعمت‌الله با فیلمنامه‌ای از معصومه بیات به‌عنوان واحد تحلیل در نظر گرفته شده که در سال ۱۳۹۴ تولید و در سال ۱۳۹۵ اکران شد و برنده جوایز سینمایی، جایزه منتقدان و نیز مورد استقبال تماشاگران بود.

۵. یافته‌های پژوهش

رگ خواب داستان زن جوانی به نام مینا است که بعد از جدایی از همسرش به‌طور موقت در خانه تنها دوستش مستقر شده و به دنبال شغل و محل اسکان ثابت است. در این میان با کامران مدیر رستورانی که مینا متقاضی کار در آنجا است، آشنا می‌شود. مینا به‌دلیل آشفتگی روحی نمی‌تواند از عهده کار در رستوران برآید و کامران که شاهد عدم توانایی او است، از فرصت استفاده می‌کند و به او

1. Reflective
2. Intensiveional
3. Constructionist

پیشنهاد کاری دیگری می‌دهد که اصلاح آدرس درج‌شده روی جعبه‌های غذا با برچسب‌زدن روی آن‌ها است. مینا این کار را که باید در آپارتمانی غیرمسکونی متعلق به کامران انجام دهد، می‌پذیرد. پس از مدتی همان‌جا ساکن می‌شود و بدون هیچ شناختی و خیلی زود تحت تأثیر حمایت‌ها و ابراز علاقه کامران، به او علاقه‌مند می‌شود. او همه رازهای مگوی خود را برای کامران بازگو می‌کند و بدون هیچ تضمین اخلاقی و قانونی وارد رابطه با کامران می‌شود. کامران که از ابتدا از روی فرصت‌طلبی رابطه را آغاز کرده، به مرور حمایت‌ها و رابطه خود با مینا را کاهش می‌دهد. درنهایت مینا درحالی که باردار شده، آگاه می‌شود که کامران با صاحب رستورانی که در آنجا کار می‌کند، رابطه دارد.

به موازات این داستان، مینا در قالب مونولوگ گذشته را به یاد می‌آورد که در نبود مادر، با پدر خود در سایه‌ای از روابط سرد زندگی می‌کرده و به دلیل عادت‌داشتن به خوردن خاک و در پی آن دستگیری از سوی پدر، دچار ترس و عذاب وجدان می‌شده و علی‌رغم مخالفت پدرش، با مردی ازدواج می‌کند. مینا ترک تحصیل کرده و شغلی ندارد و از نظر روحی و مالی نیز دارای ثبات نیست. او از همسر خود به دلیل اعتیاد شدید و بی‌مسئولیتی، به صورت توافقی و درحالی که نتوانسته مهریه خود را که زیاد هم نبوده وصول کند، جدا می‌شود. اکنون مینا اگرچه هرازگاهی به باجه بلیت‌فروشی پدرش سر می‌زند و او را از دور نظاره می‌کند، نمی‌تواند با پدرش رودررو شود؛ تا اینکه به دلیل مطلع شدن از بیماری پدر، در اوج مشکلات ناشی از رابطه با کامران و درحالی که تازه جنینش سقط شده، به خانه پدر بازمی‌گردد و دیری نمی‌پاید که پدرش را از دست می‌دهد. مینا بر سر مزار پدرش (مراسم چهل‌م) و در قالب مونولوگ از تحول ایجادشده در خود و تغییر در سبک زندگی‌اش می‌گوید و به پدرش قول می‌دهد که دیگر در خواب نماند و خوب زندگی کند؛ آن‌طور که پدرش به او افتخار کند.

در فیلم رگ خواب، فرایند بزه‌دیدگی و چرخه تعامل بین کنشگران به صورت هماهنگی در دیالوگ‌ها، صحنه، موسیقی، روابط تصویر، صدا و دکوپاژ فیلم بازنمایی شده است. نحوه روایت‌گری در فیلم با فضای مونولوگ یا تک‌گویی و از زبان شخصیت اصلی، مینا (لیلا حاتمی)، که با سبک بازی برون‌گرای او تلفیق شده، همذات‌پنداری مخاطب را با رنج حاصل از بزه‌دیدگی او به همراه دارد که این امر با ارائه بازی متضاد شخصیت مرد، کامران (کوروش تهامی)، در دو نیمه این اثر به اوج خود می‌رسد. در فیلم، بزه‌دیدگی مینا تحت تأثیر گذشته‌ای است که بر همه اتفاقات به‌وقوع‌پیوسته در رابطه او با کامران سایه افکنده است. نقش پدر مینا از ابتدا تا انتهای فیلم بسیار پررنگ است. همچنین نمادپردازی در آشکار ساختن ابعاد نهفته فیلم مؤثر است و ترانه استعاری «آهای خبردار» با

صدای همایون شجریان که گویای تغییر نگرش مینا است، در فضا سازی فیلم و اثرگذاری بر مخاطب سهم شایانی داشته است.

۵-۱. تحلیل جرم‌شناختی از بازنمایی سبک زندگی کنشگران بزه‌دیدگی

فرایند بزه‌دیدگی در بستر سبک زندگی مدرن و براساس یکی از مؤلفه‌های مسئله‌محور این سبک، یعنی رابطه‌ی خارج از ازدواج یا هم‌باشی و نیز تحت تأثیر کنش متقابل بزه‌کار و بزه‌دیده، همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، در فیلم به‌صورت پله‌های اضطراری ساختمان بازنمایی شده است؛ پله‌هایی که نشانگر مسیری دیگر در کنار مسیر اصلی برای رسیدن است و برای مینا گذاری از مرز واقعیت به رؤیا و برای کامران راهی برای نیل به امیالش است. راه‌پله گرچه از بیرون ساختمان نمایان است و مسیر رسیدن به آن مرمت نشده، نشان از نادیده‌گرفتن مینا دارد.

سبک زندگی مینا که به‌دلیل وضعیت عینی زندگی و شرایط ساختاری، در یک جامعه‌ی ایدئولوژیک و در حال گذار و در نبود ویژگی‌های کامل یک زن مدرن، توسط خود او انتخاب شده، موجب تشدید آسیب‌های ناشی از بزه‌دیدگی‌های مکرر بر او شده است. زنی که در گذار سنت و مدرنیته هنوز سرگردان است و اگرچه تحت تأثیر تبلیغ فرهنگ مصرف‌گرایی، فراغت و... قرار دارد و در آرزوی زندگی مرفه و مسافرت‌های خارج و یادگیری زبان و به روایت خودش «مینا نبودن» است، حتی نتوانسته به مهارت‌های حداقلی و لازم برای اشتغال، استقلال مالی، اتمام تحصیلات دانشگاهی و برقراری تعاملات اجتماعی مناسب که از دیگر مؤلفه‌های مهم سبک زندگی مدرن است، دست یابد.

انتخاب مینا برای سبک زندگی عاطفی خود، به‌دلیل محدودبودن فرصت‌ها و گزینه‌های زندگی مقبول به‌ویژه به‌دلیل مطلقه‌بودن، و نیز وابستگی و دلبستگی به کامران، اما به امید منتهی‌شدن رابطه‌ی دائم و ازدواج صورت گرفته است. این امر در سکانس دریافت پیامک از کامران بازنمایی شده است درباره‌ی مهمانی که قرار است به خانه بیاورد. مینا تصور می‌کند مهمان مادر کامران است که برای آشنایی با او خواهد آمد. به این جهت و برای جلب رضایت او تدارک زیادی می‌بیند، اما با تمسخر کامران نزد همکارش مواجه می‌شود به‌دلیل اینکه فکر کرده مهمان، مادر او است. سکانسی که تبیین‌کننده‌ی فرصت‌طلبی کامران و اشتباه مینا در اعتماد به او است. درواقع مینا در مقابل فردی قرار دارد که سبک زندگی غیرسستی او در نبود تعهد اخلاقی، همراه با فرصت‌طلبی و لذت‌جویی در جامعه‌ای سستی و در سایه‌ی قدرت مردانه و وجود حاشیه‌ی امن به‌دلیل نبود حمایت‌های قانونی از مینا، موجب بزه‌دیدگی او شده است. اگرچه مینا تصمیم به تغییر می‌گیرد و مسیر جدیدی را آغاز می‌کند. تنبک‌نوازی کامران در فیلم و تغییر ریتم آن از کند به تند و سپس توقف یکباره‌ی آن، نماد سیر رابطه‌ی

ناشی از قدرت و تحت کنترل کامران است؛ رابطه‌ای که به ترک مینا می‌انجامد و با استفاده از نماد گربه به این امر تأکید شده است. همچنین در بعد سبک زندگی، طوفان نماد هشدار، آگاهی و مسیر دشوار خودشناسی مینا است و تهوع نماد دگرگونی و شروع زندگی جدید او است.

جدول ۱. بازنمایی سبک زندگی کنشگران بزه‌دیدگی

ویژگی‌های سبک زندگی متقابل کنشگران در رابطه خارج از ازدواج	
بزه‌کار	بزه‌دیده
گزینش سبک مدرن در نوع رابطه	گزینش سبک مدرن در نوع رابطه
داشتن مهارت‌های زندگی مدرن	نداشتن مهارت‌های زندگی مدرن
نداشتن وابستگی	وابستگی
نبود تعهد اخلاقی و وفاداری	تعهد اخلاقی و وفاداری
برخورداری از رفاه	محرومیت از رفاه
نبود عشق و لذت‌جویی موقت	وجود عشق و امید به رابطه دائم
قدرت ناشی از تسلط مردانه	ضعف ناشی از نابرابری جنسیتی
حاشیه امن اجتماعی و قانونی	نبود حمایت اجتماعی و قانونی

۵-۲. تحلیل جرم‌شناختی از بازنمایی گونه‌های بزه‌دیدگی

گونه‌های بزه‌دیدگی که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، در قالب‌های زیر قابل بررسی هستند. بزه‌دیدگی از نظر نوع و ماهیت شامل موارد زیر است: «بزه‌دیدگی روانی و عاطفی» که طی رابطه با کامران پدید می‌آید و در سکانس تمسخر مینا به دلیل اینکه فکر می‌کرده کامران مادرش را برای آشنایی با مینا دعوت کرده، به اوج خود می‌رسد. سکانس‌های شماتت مینا بعد از رفتن به تئاتر، درخواست‌های کامران از مینا برای انجام برخی از امور در زمان افول رابطه مانند آماده کردن لباس و نگهداری از گربه، توهین و شماتت مینا در رستوران و پایان دادن به رابطه با مینا همگی بزه‌دیدگی روحی و عاطفی مینا را به نمایش گذاشته است. «بزه‌دیدگی جسمی» مینا در سکانس ضرب و شتم او توسط کامران و در پی آن آسیب‌رسیدن به جنین او نمایان است. «بزه‌دیدگی مالی» که در سکانس برچسب زدن روی جعبه‌های غذا با دستمزد اندک و به صورت شبانه‌روزی، سکانس پرداخت نکردن هزینه‌های درمانی و سکانس سپردن گربه به مینا به جای بردن آن به پانسیون که هزینه‌بردار است، نمود دارد. سوءاستفاده اقتصادی و جنسی از مینا در فیلم در قالب بزه‌دیدگی پنهان جلوه‌گر است.

بزه‌دیدگی از نظر سطح شامل موارد زیر است: «بزه‌دیدگی اولیه» در سکانس روایت مینا از طلاق و تجربه زندگی با همسری بی‌مسئولیت و معتاد که گویای بزه‌دیدگی عاطفی قبلی او است و همچنین اولین تجربه بزه‌دیدگی که در رابطه با کامران بازنمایی شده است. «بزه‌دیدگی مکرر» نیز در

سكانس‌های مربوط به پذیرش مکرر انواع بزه‌دیدگی‌ها با کامران در قالب بالقوگی و به‌دلیل نداشتن اعتمادبه‌نفس و وابستگی نمایان است. «بزه‌دیدگی ثانویه» ناشی از عدم مقبولیت جامعه از سبک زندگی مدرن و متفاوت مینا و عدم مراجعه مینا به نظام عدالت کیفری، به‌دلیل آگاهی‌داشتن از نبود حمایت قانونی و قضایی لازم از او و ترس از بزهکار تلقی‌کردنش قابل‌برداشت است.

بزه‌دیدگی از نظر سلسله‌مراتب شامل موارد زیر است: بازنمایی «بزه‌دیده ایدئال» در سكانس‌های توجه کامران به واژه طلاق در فرم درخواست کار مینا، اطمینان کامران از نیازمندی مینا به شغل، درآمد و مسکن، و آگاهی از بی‌پناهی، آشفتگی و تنهایی به نمایش درآمده است، که ایدئال بودن مینا به‌عنوان بزه‌دیده و نهایتاً انتخاب مینا به‌عنوان آماجی مناسب و سوءاستفاده از او را به همراه داشت. «بزه‌دیده سرزنش‌پذیر» که در سكانس‌های ریسک‌پذیری‌های مکرر مینا با کار در آپارتمان غیرمسکونی و ناامن و تصمیم به اقامت دائم در آن، آغاز رابطه با کامران بدون هیچ‌گونه شناخت و بدون ضمانت اخلاقی و قانونی و نیز بارداری در شرایط غیرثابت، بازنمایی شده است.

جدول ۲. بازنمایی گونه‌های بزه‌دیدگی

گونه‌های بزه‌دیدگی براساس طبقه‌بندی در بزه‌دیده‌شناسی		
از نظر ماهیت	از نظر سلسله‌مراتب	از نظر سطح
بزه‌دیدگی روانی و عاطفی (تمسخر، تحقیر، توهین و رابطه جدید)	بزه‌دیده ایدئال (جنسیت، مطلقه بودن، بی‌پناه بودن، عدم تمکن مالی و نیاز به شغل و مسکن)	بزه‌دیده اولیه (بزه‌دیدگی در ازدواج اول و در رابطه با کامران)
بزه‌دیدگی جسمی (ضرب‌و شتم مینا در رستوران و آسیب به جنین)	بزه‌دیده سرزنش‌پذیر (ریسک‌پذیری‌های مختلف در رابطه با کامران)	بزه‌دیده مکرر (تکرار تجربه انواع بزه‌دیدگی در رابطه با کامران)
بزه‌دیدگی مالی (شغل کاذب، موقت و شبانه‌روزی با دستمزد پایین)	بزه‌دیده ثانویه (نداشتن حمایت اجتماعی و قانونی و نداشتن دسترسی به عدالت)	بزه‌دیدگی ثانویه (نداشتن حمایت اجتماعی و قانونی و نداشتن دسترسی به عدالت)

۵-۳. تحلیل جرم‌شناختی از بازنمایی عوامل بزه‌دیدگی

عوامل بزه‌دیدگی براساس طبقه‌بندی آن در جدول ۱ عبارت‌اند از: عوامل بزه‌دیدگی براساس طبقه‌بندی جرم‌شناختی؛ از بین عوامل فردی، اجتماعی و محیطی، در فیلم بیشتر بر عوامل فردی و روان‌شناختی مؤثر در بزه‌دیدگی تکیه شده است. ترس، احساس تنهایی و رهاشدگی، وابستگی، نداشتن اعتمادبه‌نفس، آشفتگی روحی، مسائل عاطفی و سایر عوامل اجتماعی و محیطی، در کنار عوامل ساختاری که در فیلم بیشتر بر جنسیت و قدرت مردانه در بستر گذار استوار

است، زندگی مینا را متأثر کرده است. خوردن خاک توسط مینا در کودکی نمادی از کمبودهایی است که تجربه کرده و آپارتمان فرسوده و نامقاوم که مینا در آن زندگی می‌کند، نمادی از وضعیت درونی اوست.

عوامل بزه‌دیدگی براساس طبقه‌بندی بزه‌دیده‌شناختی؛ براساس سلسله‌مراتب بزه‌دیدگان، مینا هم به‌عنوان بزه‌دیده‌ایدئال به‌دلیل رویکرد جنسیتی و آسیب‌پذیری ساختاری نقش خود را ایفا می‌کند که موجب انتخاب او توسط کامران می‌شود، و هم به‌عنوان بزه‌دیده‌سرزنش‌پذیر که انواع ریسک‌ها را می‌پذیرد و به قربانی شدن خود شتاب می‌دهد. تمایل مینا به رابطه عاطفی جدید بلافاصله بعد از طلاق و به‌دلیل وابستگی به جنس مرد و قبول کار با حقوق اندک و اسکان در آپارتمانی با شرایط نامساعد، شروع یک رابطه بی‌پایه، ارتباط جنسی پرخطر و باردار شدن او و همچنین عدم تصمیم‌گیری درست پس از افول رابطه و داشتن امید واهی به ترمیم وضعیت موجود، مصرف بی‌رویه دارو و رفتارهای پرخطر و منجر به سقط‌شدن ناخواسته جنین و... همگی موجب انواع بزه‌دیدگی‌های آشکار و پنهان او است. مسیر مخروبه، پرخطر و منتهی به پله‌های اضطرابی و عبور از آن، نماد ریسک‌پذیری در انتخاب سبک زندگی مینا است و راندگی بی‌هدف مینا در شب و در جاده‌ای که به بن‌بست می‌رسد، نمادی از مسیر مینا در رابطه با کامران است.

جدول ۳. بازنمایی عوامل بزه‌دیدگی

عوامل بزه‌دیدگی براساس طبقه‌بندی رایج در جرم‌شناسی	
وضعیت فردی، اجتماعی، محیطی	ساختار سیاسی، فرهنگی و اقتصادی
جنسیت، تک‌فرزندبودن، تک‌والدداشتن، غیرمرفه‌بودن، نداشتن شغل و درآمد و سرپناه، مطلقه‌بودن، اختلال شخصیت وابسته، آشفتگی روحی، شهرنشینی و...	گذار از سنت به مدرنیته در ساختار غیرلیبرال، تغییر ارزش‌ها و شکل‌گیری نهادهای جایگزین ازدواج در جامعه، مردسالاری، نابرابری جنسیتی و...
عوامل بزه‌دیدگی براساس سلسله‌مراتب در بزه‌دیده‌شناسی	
بزه‌دیده‌سرزنش‌پذیر	بزه‌دیده‌ایدئال
کنشگری بزه‌دیده در بستر سبک زندگی (ریسک‌پذیری و شتاب‌دهندگی به جرم)	کنشگری بزهکار در بستر سبک زندگی (انتخاب‌شدن بزه‌دیده توسط بزهکار)
- شروع رابطه در زمان آشفتگی روحی و دل‌بستگی بدون شناخت - کار و اسکان در آپارتمانی نامناسب و ناامن - رابطه جنسی با احتمال خطر و عدم پیشگیری از بارداری - ناتوانی در تصمیم‌گیری و سعی در ادامه‌دادن رابطه	- به‌دلیل نگاه جنسیتی و قدرت مردانه - به‌دلیل موقعیت‌های آسیب‌زا: - مطلقه‌بودن، نداشتن تمکن مالی، نداشتن مسکن، تنها زندگی کردن - همگرایی رویکرد جنسیتی و رویکرد موقعیت آسیب، و ایجاد جاذبه برای کامران
عامل همگرایی کنشگری بزه‌دیده و بزهکار و وقوع بزه‌دیدگی	

عامل همگرایی کنشگری بزه‌دیده و بزه‌کار در بزه‌دیدگی؛ قرارگرفتن مینا در هر دو قالب ایدئال‌بودن و سرزنش‌پذیربودن و به‌ویژه مواجهه او با بزه‌کار بانگیزه و فرصت‌طلبی مانند کامران، فرایند بزه‌دیدگی او را سریع‌تر و پیچیده‌تر، و ابعاد بزه‌دیدگی او را گسترده‌تر و پراسیب‌تر کرده است؛ تا جایی که کامران هیچ ابایی از خشونت علیه مینا، حتی در حضور دیگران ندارد؛ بنابراین ابعاد آسیب‌هایی که مینا در رابطه با کامران تجربه کرده، با ابعاد آسیب‌هایی که خانم منصور در رابطه با کامران متحمل شده، به دلیل وضعیت اجتماعی و اقتصادی او متفاوت است. سکانس فرودگاه و سفر کامران با خانم منصور، نشان از رفتار متفاوت بزه‌کار واحد، با بزه‌دیدگان انتخابی خود دارد.

۶. نتیجه‌گیری

در هر جامعه‌ای معیارهای متفاوتی از الگوهای رفتاری که پدیدآورنده انواع سبک‌های زندگی هستند، وجود دارد که در بستر زمان به هنجارهایی تبدیل می‌شوند که ضرورتاً از نظر قانونی حمایت نشده‌اند. از آن جمله می‌توان به رابطه خارج از ازدواج یا هم‌باشی اشاره کرد. در انتخاب این سبک از زندگی، عوامل بی‌شماری شامل تغییر ارزش‌های فرهنگی، مشکلات اقتصادی و ترس از تعهدات ناشی از ازدواج رسمی و قانونی تأثیرگذارند. همچنان باید دانست که این سبک از زندگی گاهی آسیب‌های بیشتری را نسبت به ازدواج رسمی با خود به همراه دارد (Etemdi Fard & Hosseini, 2019; Azad, 2014: 187; Manning et al., 2018: 443). اگرچه تنوع در سبک‌های زندگی از میزان پابندی افراد به ارزش‌های سنتی جامعه پرده برمی‌دارد، چنین تنوعی با توجه به ساختار مردسالارانه در جامعه و عدم حمایت اجتماعی و قانونی از زنان سبب ایجاد حاشیه امن برای بزه‌کاران بانگیزه می‌شود که باید جامعه را از آن آگاه کرد.

سینما در حوزه سبک زندگی خارج از ازدواج، با ساخت آثاری به دور از سوگیری ایدئولوژیک و با تأثیر بر سیاست‌گذاری‌ها و قانون‌گذاری‌های هدفمند و مسئله‌محور می‌تواند در رفع مسائل اجتماعی مؤثر واقع شود. در این راستا، در سطح کلان باید برای سامان‌دهی زندگی‌های خارج از ازدواج، که در بیشتر صور آن از نظر فقه شیعی منعی ندارند، اما در تعارض با زیرساخت‌های فرهنگی هستند، تلاش صورت گیرد. درعین‌حال، اهتمام در اصلاح و تدوین قوانین حمایتی و غیرتبعیض‌آمیز برای ترویج ازدواج رسمی، اصلاح زیرساخت‌های فرهنگی، توزیع عادلانه ثروت، ایجاد اشتغال، ارائه فرصت‌های برابر و رفع نابرابری‌های جنسیتی از زمره مهم‌ترین مواردی هستند که باید مورد توجه قرار گیرند. همچنین درخصوص بزه‌دیدگی زنان در روابط خارج از ازدواج، سینما با بهره‌گیری از مشاوران جرم‌شناس در ساخت فیلم‌ها، رسانه‌ای تأثیرگذار محسوب می‌شود. براین اساس، سینما با رویکرد

پیشگیری از تکوین بزه‌دیدگی زنان و تکرار آن به‌موجب انتخاب سبک‌های زندگی ریسک‌پذیر، از طریق حساس‌سازی، آگاهی‌بخشی و ترویج خودایمنی، و نیز با تمرکز بر پیشگیری از بزه‌دیدگی ثانویه از طریق اثرگذاری بر سیاست‌گذاری‌های جنایی افتراقی از رهگذر جرم‌انگاری‌های حمایتی و نیز امکان دسترسی همه زنان بزه‌دیده در هر قالبی به نظام عدالت کیفری می‌تواند در راستای یافته‌های جرم‌شناسی کاربردی، برای خنثی‌سازی یا کاهش بزه‌دیدگی زنان در جامعه مؤثر باشد.

۷. تعارض منافع

در این مقاله هیچ‌گونه تعارض منافی وجود ندارد.

References

- Abaachi, M. (2008). Basics and Elements for Preparing the National Plan for Crime Prevention in Iran. *Journal of Crime Prevention Studies*, 9, 33-72. http://cps.jrl.police.ir/article_13466.html (In Persian)
- Abazari, Y., & Chavoshian, H. (2002). From social classes to lifestyle, new approaches in sociological analysis of social identity. *Journal of Social Sciences Letter*, 20(0), 5-27. https://jnoe.ut.ac.ir/article_10507.html (In Persian)
- Arabzadeh Yekta, I. (1990). Cinema architecture. *Farabi*, 6-7, 46-64. (In Persian)
- Ardebili, M. A. (2018). *Criminal Law basics* (1st Ed.). Tehran: Mizan Legal Foundation. (In Persian)
- Ayoubi, H. (2020). A Social Classification and lifestyle from Pierre Bourdieus viewpoint, *Political & Economic Ettelaat*, 314-315, 76-95. (In Persian)
- Azad, A., T. (2014). *Iranian family*. Tehran: Elm. (In Persian)
- Dahlgren, P. (2013). *Television and the Public Sphere: Citizenship, Democracy and the Media*. Translated by: M. Shafghati. Tehran: IRIB Research Publications. (In Persian)
- Daneshnari, H., & Nesai Javan, E. (2021). The Semiology of Women victims Image in Iranian Films. *Journal of Criminal Law Research*, 12(2), 131-158. <https://doi.org/10.22124/jol.2021.17019.1944> (In Persian)

- Daneshnari, H., & Nesari Javan, E. (2020). Criminological analysis of Gender Based approaches in Iranian Cinematic Performance: Case study of Mastaneh. *Journal of Criminal Law Research*, 8(31), 41-73. <https://doi.org/10.22054/jclr.2020.44217.1945> (In Persian)
- Delmas-Marty((((((.ggesggandsystèmes de politi e c riminelle((2nd Ed.). Translated by: A. H. Najafi. Tehran: Mizan. (In Persian)
- Dinparast, M., & Shahba, M. (2014). Philosophical Interpretation of Kiarostamis Cinematic Works; Considering Jean-Luc Nancys Viwes. *Media and Culture Journal*, 4(1), 46-63. https://mediastudy.ihcs.ac.ir/article_1304.html (In Persian)
- Doming, A. L. (2004). Diversity in Communication theory. Translated by: Z. Bidokhti. *Media Quarterly*, 14(54), 104-117. (In Persian)
- Etemdi Fard, S. M., & Hosseini, Q. (2019). The Principles and Necessities of the Family System in Iran during Reforms and Abnormalities emphasizing on Cohabitation as a From of Family Injury. *Quarterly of Social Studies and Research in Iran*, 8(3), 433-460. <https://doi.org/10.22059/jisr.2019.281073.863> (In Persian)
- Farajiha, M. (2013). The Media Reflection of crime. *Refahj*, 6(22), 57-96. <https://refahj.uswr.ac.ir/article-1-2100-fa.html> (In Persian)
- Harati, J., & Rayejian Asli, M. (2021). Determination of Lifestyle in Light of Criminal Policy Strategies. *Journal of Criminal Law Research*, 10(37), 221-251. <https://doi.org/10.22054/jclr.2022.57578.2247> (In Persian)
- Hassani, M. H., Zokaei, M. S., Talebi, A., & Entezari, A. (2017). Conceptualizing cultural lifestyle. *Sociological Cultural Studies*, 8(1), 23-44. https://socialstudy.ihcs.ac.ir/article_2570.html (In Persian)
- Iman, M., T. & Nowshadi, M., R. (2011). Qualitative Content Analysis. *Journal of Research Methodology in Human Scienes*, 2(3), 15-44. (In Persian)
- Javan Jafari, A., & Shahideh, F. (2014). The Role of Women Victims in sexual Crimes. *Journal of Criminal Law*, 2(7), 41-77. https://jclr.atu.ac.ir/article_731.html (In Persian)
- Karimi Firozjaei, A., & Jamshidi, F. (2019). The Representation of Sexual Discourse in Cinematic Films: A case Study of Rag-e-Khab. *Journal of sociolinguistics*, 2(4), 11-26. <https://doi.org/10.30473/il.2019.44487.1239> (In Persian)

- Karimi, J., Gholipour, S., & Houri, M. (2021). The Image of the Woman in the Cinema (Analysis of ten film of the 80s of Iranian cinema). *Women in Culture and Art*, 13(2), 231-250.
<https://doi.org/10.22059/jwica.2021.324892.1617> (In Persian)
- Katouzian, N. (2015). *Philosophy of Law* (5th Ed.). Tehran: Publishing Company. (In Persian)
- Lackey Ch. (1999). Review of Giddens's Modernity and Self-Identity. *Burkeley Journal of Sociology*, 37, 181-185.
<http://journals.uchicago.edu/doi/10.1086/2935>
- Manning, W. D., Longmore, M. A., & Giordano, P. C. (2018). Cohabitation and intimate partner violence during emerging adulthood: High constraints and low commitment. *Journal of Family Issues*, 39(4), 1030-1055.
<https://doi.org/10.1177/0192513x166686132>.
- Meier, R. F., & Miette, T. D. (1993). Understanding Theories of Criminal Victimization. *Crime and Justice*, 17, 459-493.
<https://doi.org/10.1086/449218>.
- Miers, D. (1989). Positivist Victimology. *International Review of Victimology*, 1(1), 3-23. <https://doi.org/10.1177/02697580100102>
- Milner, A., & Bravit, J. (2021). *An introduction to contemporary cultural theory* (7th Ed.). Translated by: J. Mohammadi. Tehran: Qoqnoos. (In Persian)
- Mohamadpour, N., Taghiabadi, M., & Shalchi, V. (2022). Representation and Construction Subject of the Female Heads of Households in Iranian Cinema (Semiotics of the Blue-veiled, Border café (Café Transit), and the corridor (Dehliz). *Women in Culture & Art*, 2(14), 241-265.
<http://doi:10.22034/jiscm.2022.323160.1328> (In Persian)
- Mohammadi Mehr, Gh., & Bicharanlou, A. (2013). A Study on representation of Social Problems in Iranian Movies Winning International Festivals Awards. *Journal of culture-communication Studies*, 14(21), 7-28.
<https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.20088760.1392.14.21.1.6> (In Persian)
- Mohammadi, A., & Bibak Abadi, Q. (2010). The study of the lifestyle and the behavior patterns in the best selling movies, *Journal of Culture-Communication Studies*, 11(11), 97-138.
<https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.20088760.1389.11.11.4.8> (In Persian)
- Naderi, B. (2017). *Ways of life in social strata* (1st Ed.). Tehran: Qanounyar Publications. (In Persian)

- Nafissi, H. (2010). Cinema and National Identity, *Mehraweh*, 410, 219-248. (In Persian)
- Najafi Abrandabadi, A. H. (2012). Discussion in criminal Sciences. *Speeches*, 7th Edition. (In Persian)
- Nourpour, M., & Seyedzadeh Sani, S. M. (2020). Victimology Surveys A necessity for the Iranian Criminal Policymakers, *Majlis and Rahbord Published*, 27(102), 331-356. https://nashr.majles.ir/article_373.html (In Persian)
- Pratt, T. C., & Turanovic, J. J. (2016). Lifestyle and Routine Activity Theories Revisited: The Importance of "Risk" to the Stydyof Victimization. *An International Journal of Evidence-based Research, Policy, and Practice*, 11(3), 335-354. <https://doi.org/10.1080/15564886.2015.1057351>.
- Rahmni, F. (2016). Depiction of domestic violence in Iranian cinema. *Masters Thesis*. Under the guidance of Mahmoud Sharapour. Tehran: Tehran Azad University, Center, Faculty of Social Communication Sciences. (In Persian)
- Rahnema, F. (2004). *The realism of the film* (1st Ed.). Tehran: Publications Nowruz Art Cultural Institute. (In Persian)
- Ravadrad, A. (2012). *Sociology of cinema the Irans cinema* (1st Ed.). Tehran: Tehran University Publications. (In Persian)
- Rayejian Asli, M. (2005). *Protective Victimolog* (1st Ed.). Tehran: Dadgostar Publication. (In Persian)
- Rayejian Asli, M. (2005). Victims and the criminal justice system. *The Judiciarys Law Journal*, 69(52-53), 75-118. https://www.jlj.ir/article_44301.html (In Persian)
- Rayejian Asli, M. (2006). Rights hmaythay baysth. *The Quarterly Journal of Public Law Research*, 8(19), 117-139. https://qjpl.atu.ac.ir/article_2838.html (In Persian)
- Rwomire, A. (2001). *Social Problems in Africa: New Visions*. Westport, Conn: Prager.
- Schreck, C. J., Stewart, E. A., & Fisher, B. S. (2006). Self-control, victimization, and their influence on risky lifestyles: A longitudinal analysis using panel data. *Journal of Quantitative Criminology*, 22, 319-340. <http://doi:107/s10940-006-9014-y>

- Shahroodi, F. (2019). Psychological analysis of the Main Female character of "Subdued" (2017) from the Viewpoint of Jeffre. Youngs Schema Theory. *Journal of Woman in Culture and Art*, 11(2), 233-249.
<https://doi.org/10.22059/jwica.2019.281443.1282> (In Persian)
- Soltani Gordfaramarzi, M., Moradkhani, H., & Esmaeilzadeh, A. (2017). Cinematic construction of Crime and Criminals in Iranian films. *Journal of Culture-Communication Studies*, 18(37), 163-191.
<https://doi.org/10.22083/jccs.2017.74971.2085> (In Persian)
- Tabatabayi, A. (2002). Cinematic Reenactment. *Book of Month: Art*, 41-42, 57-62. (In Persian)
- Windahl, S., Signitzer, B., & Olson, J. T. (2018). *Application of communication Theories*. Translated by: A. R. Dehghan. Tehran: Scientific and Cultural Publishing. (In Persian)
- Yousefi, A., & Akbari, H. (2011). Sociological reflection on identifying and prioritizing Iranian social issues. *Social Issue of Iran*, 2(1), 195-223.
<http://dorl.net/dor/20.1001.1.24766933.1390.2.1.7.3> (In Persian)
- Zahed, S. S., & Kaveh, M. (2018). Pathology of the changes of the family, Emphasizing the role of cultural gender interactions and sexual orientations. *Journal Crime Prevention Approach*, 0(2), 147-174.
http://journals1.jri.ac.ir/article_189312.html (In Persian)
- Zeinali, H. (2004). The Influence of Less Penlty Support on Women Offence. *Refahj*, 4(13), 197-222. <http://refahj.uswr.ac.ir/article-1-2216-fa.html> (In Persian)